

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 30 grudnia 2024 r.

Poz. 5949

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.374.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 23 grudnia 2024 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) stwierdzam nieważność pkt. 9 i 11 załącznika do uchwały Nr VIII/69/2024 Rady Powiatu w Elblągu z dnia 29 listopada 2024 r. w sprawie **określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym funkcjonującym na terenie powiatu elbląskiego dla usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej z terenu powiatu elbląskiego.**

Uzasadnienie

Przedmiotowym aktem Rada Powiatu w Elblągu, działając na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, art. 140 ust. 1, pkt 2 lit. a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.), art. 19 pkt 11, art. 53 ust. 3 pkt 1, art. 90 ust. 3 i art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych (Dz.U. z 2023 r. poz. 2354), uchwaliła szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym funkcjonującym na terenie powiatu elbląskiego dla usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej z terenu powiatu elbląskiego, stanowiące załącznik do ww. uchwały.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 5 grudnia 2024 r.

W pkt 9 ww. załącznika do uchwały Rada Powiatu w Elblągu ustaliła, że opłatę za pobyt w mieszkaniu treningowym ustala indywidualnie Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, biorąc pod uwagę sytuację życiową, materialną i zdrowotną osoby kierowanej lub osoby już skierowanej, której sytuacja finansowa się zmieniła w trakcie pobytu w mieszkaniu treningowym.

Zdaniem organ nadzoru, powyższe postanowienie podjęto z przekroczeniem delegacji ustawowej zawartej w art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

W orzecznictwie sądowym podnosi się, że ustalenie podstawy dla wyliczenia opłaty za pobyt w mieszkaniu treningowym stanowi kluczowy element szczegółowych zasad odpłatności, o których mowa w art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Delegacja wyrażona w tym przepisie nie zawiera żadnych wytycznych wskazujących na czynniki czy kryteria, które powinny być uregulowane, uwzględnione przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, ustalający szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności. Uchwała rady gminy, powiatu powinna tak kształtować zasady odpłatności, by uwzględniały one zakres świadczonych usług i ich koszty. Art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej ma charakter upoważnienia ogólnego do wydania aktu prawa miejscowego. Jediną wskazówką dla miejscowego prawodawcy jest obowiązek dopełnienia wymogu szczegółowości, czyli samodzielnego doboru kryteriów odpłatności. Nie oznacza to jednak niczym nieskrępowanej swobody rady gminy, powiatu realizujących swoje kompetencje w tym zakresie. Większa skala swobody prawotwórczej, jaka występuje przy ogólnym upoważnieniu ustawowym do stanowienia aktów prawa miejscowego i brak precyzyjnych wytycznych co do treści takich podustawowych uregulowań jest bowiem

ograniczona całokształtem i celem przepisów normujących dziedzinę, której dany akt, wydany w oparciu o upoważnienie dotyczy. Zgodnie bowiem z art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, **uwzględniając przyznany zakres usług**. Rada ustalając szczegółowe zasady odpłatności, powinna określić zatem jedynie granice, w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawniony podmiot. Tym samym nieuzasadnione jest wprowadzanie w niniejszej uchwale uzależnienia ustalenia tej opłaty, od sytuacji życiowej, materialnej i zdrowotnej osoby kierowanej lub osoby już skierowanej do zamieszkania w mieszkaniu treningowym.

Zakwestionować należy również pkt. 11 załącznika do uchwały stanowiący, że w uzasadnionych przypadkach starosta może zwolnić osobę usamodzielnianą zamieszkujejącą w mieszkaniu treningowym z ponoszenia opłat.

Powyższy przepis narusza bowiem rażąco art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej poprzez przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w tym przepisie i wprowadzenie otwartego katalogu zasad całkowitego zwolnienia z opłaty, co wynika z faktu posłużenia się przez prawodawcę lokalnego sformułowaniem „w uzasadnionych przypadkach”. Skoro bowiem ww. przepis ustawy upoważnia do ustalenia zasad ponoszenia odpłatności, to nawet przy przyjęciu, że zasady te mogą określać przesłanki zwolnienia od opłat, to mając na uwadze, że zwolnienie od opłat stanowi wyjątek od zasady jaką jest ponoszenie opłat, to wyjątek ten nie może być interpretowany w sposób rozszerzający. Tym samym prawodawca lokalny winien w sposób precyzyjny określić przesłanki zwolnienia z opłat, przy czym winien odrębnie określić przesłanki zwolnienia częściowego, a odrębnie zwolnienia w całości. W przypadku pkt. 11 załącznika do uchwały warunek ten nie został spełniony.

Dodatkowo należy wskazać, że art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, zawiera już przesłanki odstąpienia od żądania zwrotu, umorzenia kwoty nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej w całości lub w części, odroczenia terminu płatności albo rozłożenia na raty.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski